

Z náboje byla vytažena střela. Mosazným vytěrákem zarazili střelu do vývrtu hlavně, kterou pak namontovali zpátky do pušky. Následovalo nabití dalšího náboje a výstřel od ramene. Hluk výstřelu byl normální, závěr se odemkl a pootevřel asi o 20 mm, ale nábojnice se nevyhodila: byla vtlačena dnem do čela závěru, silně roztažená. Hlaveň pušky ale byla prázdná, obě střely výstřel vymetl bez škodlivých následků na její stěny. Během další střelby fungovala zbraň normálně. Zúčastnění byli informováni, že lze takový experiment provést bez následků desetkrát. A o jakou zbraň šlo? Byla to útočná puška AUG od rakouské firmy Steyr.

Útočná puška AUG s nízkou rampou a noktovízorem

policejní složky v barvě černošedé, s jednotným matným povrchem bez dalšího zdrsnění.

AUG střílí standardními náboji 5,56x45 milimetrů NATO. Automatika pracuje na principu využití tlaku plynů na píst, závěr se uzamyká rotací závořníku. Závěr se pohybuje v duralovém pouzdra závěru po dvou válcových vodítkách, přičemž pravé slouží současně jako plynový píst, levé k napínání závěru a jako vytěrák. Zbraň je zásobována ze seg-

s nižším držákem optiky včetně nočního zaměřovače.

Steyr AUG se skládá ze šesti hlavních skupin: hlavně, pouzdra závěru, závěru, spouště, pažby (těla zbraně) a zásobníku. Rychle vyměnitelná hlaveň nese šterbinový tlumič výstřelu, chromovaný vývrt má šest pravotočivých drážek. Hlaveň existuje v šesti verzích, které lze jednoduše zaměňovat: nejkratší měří 350 mm, „karabinová“ je dlouhá 407 mm a standardní pušková 508 mm. Stejná hlaveň s muškou přísluší k pušce bez optického zaměřovače, dále existuje hlaveň s podvysněným granátometem a 621 mm dlouhá hlaveň pro kulomet.

Závěr a spouštěvé zařízení nabízí firma ve třech verzích: pro střelbu jednotlivými ranami

Pušky AUG a AUG-Z

Automatická puška AUG byla vyvinuta kolem roku 1975 pro rakouské ozbrojené síly a ve spolupráci s nimi. AUG je zkratka názvu Armee Universal Gewehr, tedy univerzální armádní puška. Nese rovněž název Sturmge- wehr 77 (Stgw. 77), tedy útočná puška model 1977, pod níž byla v uvedeném roce zavedena do výzbroje rakouské armády. Sériová výroba byla zahájena v roce 1978. Zbraň, i když je „plastová“, je mimořádně odolná. Zůstala údajně funkční i po několikerém přejetí desetitunovým kamionem.

Už v okamžiku svého vzniku upoutala AUG značnou pozornost, protože jak svým futuristickým vzhledem, tak použitými materiály to byla zbraň ve své době velmi avantgardní. Vychází z konfigurace bull-pup, tedy se zásobovacím zařízením za spouští, v prostoru pažby. Konstruována je tak, aby prodloužení osy hlavně procházelo botkou přímo do ramene střelce, to k omezení zdvihu ústí hlavně při střelbě. Závěrový a zásobovací mechanismus je uložen v dutině pažby, což při zachování délky hlavně podstatně zkrátí celkovou délku pušky. Spoušť v pistolové rukojeti není chráněna klasickým lučíkem, ale příčkou. Bezpečnější držení zbraně druhou rukou umožňuje sklopná přední rukojeť. Plast pouzdra je v barvě khaki, pro

mentového schránkového dvouřadového zásobníku vyrobeného z průhledného plastu, což umožňuje snadnou kontrolu obsahu.

Spouštěvý mechanismus je konstruován tak, aby umožnil při krátkém stlačení spouště střelbu jednotlivými ranami, při dlouhém stisku pak střelbu dávkou, bez nutnosti přepínače režimu palby. Bicí mechanismus je kladívkový, vyhazování nábojnic lze přestavět vpravo nebo vlevo, tlačítková pojistka nad rukojetí blokuje spoušť. Zbraň je – jako první útočná puška vůbec – standardně vybavena optickým zaměřovačem (zvětšení 1,5x) v nosné rukojeti, existuje ale také verze s mřídky mechanickými a verze

nebo dávkami z uzamčeného závěru, pro stejné režimy palby ze závěru otevřeného a pro pouze jednotlivé rány (samonabíjecí verze). Zásobníky jsou 30 a 42 nábojů, plastová pouzdra zbraně – jak už bylo řečeno – ve dvou barevných odstínech. Tak může vzniknout podle pramenů výrobce celkem 648 možných kombinací-verzí zbraně AUG.

A jaké verze zbraně se tedy vlastně vyrábě-

AUG-Z

ráže.	5,56x45 NATO (223 Rem)
rozměry	795x183x60 mm
délka hlavně	508 mm
hmotnost bez zásobníku	3,60 kg
obsah zásobníku.	30 nebo 10 nábojů
účinný dostřel	400 m
poč. rychlost střely	980 ms ⁻¹

Policejní verze AUG s oběma velikostmi zásobníků

Armádní verze útočné karabiny (zkrácená verze útočné pušky) je určena pro tankisty, řidiče, dělostřelce, ženisty apod. Má hlaveň dlouhou 407 mm a celkovou délku 690 mm, prázdná hmotnost je 3,60 kg. Stejně velká a těžká je i karabina policejní, li-

AUG rozložená na hlavní skupiny

Samopal AUG na náboje 9 mm Luger, zde s tlumičem hluku

jí? Ultrakrátké provedení karabiny Commando s hlavní dlouhou 350 mm (celková délka zbraně je 630 mm, prázdná hmotnost 3,55 kg) je určeno pro výsadkové jednotky. Střílí z uzamčeného závěru jednotlivými ranami a dávkami, zásobník je na 30 nábojů 5,56x45 mm. Pro boj pouze v noci stačí vyměnit standardní pouzdro závěru za provedení N s noktovizorem.

šící se barvou a pouze samonabíjecí funkci.

Standardní armádní útočná puška AUG-A1 je určena jako osobní zbraň vojáka. Hlaveň je dlouhá 508 milimetrů (20"), celková délka je 790 mm a hmotnost s třicetiranným zásobníkem 3,8 kg. Pokud nelze z nějakých důvodů použít zbraň s optickými mířidly, existuje verze s mířidly mechanickými. Modernější verze AUG-A2 má na horní ploše snížené rampe optických mířidel lištu Picatinny pro montáž libovolného optického zaměřovače. Pod hlavní

Civilní útočná puška AUG-Z s kolimátorem OKO

verze s granátometem je stabilně podvěšen granátomet M203, který lze použít v kompletu s puškou i jako samostatnou zbraň (doplní se o ramenní opěrku). Granáty ráže 40 milimetrů mají dolet do 400 m.

Puška Steyr AUG HBAR se standardní optikou má těžkou, 621 mm dlouhou hlaveň s účinným úst'ovým kompenzátozem a dvojnožkou. Podobnou verzi lze postavit i s kvalitnějším optickým zaměřovačem, např. Schmidt&Bender. Tuto verzi lze pak použít i jako odstřelovačskou pušku.

Lehký kulomet Steyr AUG LGM se standardní optikou odpovídá pušce HBAR, má ale závěrové a spouš'ové zařízení ke střelbě z otevřeného závěru. Verze s nestandardní optikou nese označení Steyr AUG LGM-T. Největší povolený počet souvisle vystřelených nábojů je 150, pak je nutno vyměnit hlaveň.

Poslední nabízenou verzí, vzniklou jako reakce na poptávku trhu, je verze samopalová pro náboj 9 mm Luger. Chromovaná hlaveň se šterbinovým kompenzátozem zdvihuje je 420 mm dlouhá a má 6 drážek se stoupáním 250 mm. Samopalový zásobník pojme 25 nebo 32 nábojů a vsazuje se do zásobníkové šachty zbraně prostřednictvím adaptéru. Závěr je v tomto případě neuzamčený, dynamický. Celková délka zbraně střílející kadenčí 650–750 ran za minutu je 665 mm, hmotnost bez zásobníku 3,3 kg.

Ke zbráním existuje kromě bodáku, čištění a nosného řemenu také zařízení pro střelbu cvičnými náboji a chránítka ústí.

AUG je standardně zavedena ve výzbroji armád Rakouska, Austrálie, Irska, Ománu a Saúdské Arábie, používají ji ale také američtí celníci a mnoho dalších ozbrojených složek na celém světě; údajně se dnes užívá asi ve 20 zemích. Odhlučňený „9mm Suppressed AUG“ (samopal AUG s tlumičem hluku) využívají v současné době rakouské speciální jednotky a pravděpodobně i další uživatelé systému AUG.

Civilní verze armádní útočné pušky vyráběná a nabízená firmou Steyr-Mannlicher nese označení Steyr AUG-Z (Z = Zivil). Je prakticky identická se standardní armádní útočnou puškou, má ale plast těla v policejní černošedé barvě a spouš'ový mechanismus umožňující pouze samonabíjecí funkci, tedy jen pro jednotlivé rány. Spouš' charakterizuje jen krátké namáčknutí a pak bodový chod s odporem kolem 50 N následovaný krátkým, asi 5mm propadem. Na vyšší odpor spouš'te bylo třeba si zvyknout, stejně jako na konfiguraci bull-pup s odlišnými rozměry, držením i jinou polohou těžiště. Zpětný ráz i zdvih je minimální. Při uzavření plynového regulátoru (třetí poloha) pracuje zbraň jako opakovačka. Plynový kanálek se po vyjmutí regulátoru a pístu dobře čistí, protože je kolmý k ose hlavně.

AUG-Z stojí na našem trhu kolem 52 000 Kč. Kromě civilní varianty AUG-Z rakouského původu existuje také obdobná samonabíjecí verze, vyráběná ale německou firmou Oberland Arms a označená OA-AUG. Má nižší rampe zaměřovačů s ozubenou lištou Picatinny, na kterou lze namontovat libovolný optický zaměřovač. Tato zbraň se dvěma zásobníky, čištěním a nosným popruhem se prodává asi za 67 000 Kč..

Ing. Jiří FENCL
Foto autor a archiv